

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้านในการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ หอกระจายข่าวสารหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และพึงรายการของหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการหาตัวอย่างแบบหลายเชิง (Multistage Sampling) โดยมีจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เป็นตัวแปรแบ่งชั้น ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. สุ่มจํานวนจังหวัด และจํานวนประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. คํานวณหขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร ให้มีขนาดใหญ่มากที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัยไม่เกิน $\pm 10\%$ โดยการใช้ตาราง Yamane (1967) จากจํานวนประชากรที่มากกว่า 100,000 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย เป็นประชาชนทั่วไป 120 คน
3. ผู้วิจัยหากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการหาตัวอย่างแบบหลายเชิง ตามขั้นตอนดังนี้ (ดูตารางที่ 1)
  - 3.1 สุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิธีการจับสลากขึ้นมา 6 จังหวัดจากจํานวน 17 จังหวัด
  - 3.2 สุ่มอำเภอ โดยวิธีการจับสลากจังหวัดละ 2 อำเภอ ได้จํานวนอำเภอทั้งหมด 12 อำเภอ
  - 3.3 สุ่มตำบล โดยวิธีการจับสลากอำเภอละ 1 ตำบล ได้จํานวนตำบลทั้งหมด 12 ตำบล

3.4 สุ่มหมู่บ้าน โดยวิธีการจับสลากตำบลละ 1 หมู่บ้าน ได้จำนวนหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 12 หมู่บ้าน และผู้วิจัยใช้หอกระจายข่าวสารหมู่บ้านทั้ง 12 หอ เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5 สุ่มประชาชน โดยวิธีการจับสลากหมู่บ้านละ 10 คน ได้จำนวนทั้งหมด 120 คน

3.6 สำหรับผู้รับผิดชอบหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน จะใช้ผู้รับผิดชอบทุกคน จาก 12 หอ จำนวนประมาณ 35 คน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จังหวัด ที่สุ่มได้	อำเภอ ที่สุ่มได้	ตำบล ที่สุ่มได้	หมู่บ้าน ที่สุ่มได้	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. นครราชสีมา					
2. บุรีรัมย์					
3. สุรินทร์	สุรินทร์	ศรีณรงค์	ขาววใหญ่	สารโรง	10
4. ศรีสะเกษ		สารโรงทาบ	ศรีสุข	หนองเสือ	10
5. อุบลราชธานี	ศรีสะเกษ	ราชิไศล	สัมป่อย	โกล	10
6. ยโสธร		ขุนหาญ	สี	โพน	10
7. ชัยภูมิ	ยโสธร	เมือง	สิงห์	สิงห์	10
8. ขอนแก่น		เลิงนกทา	คำเตย	หนองสาม	10
9. อุดรธานี	ขอนแก่น	น้ำพอง	สะอาด	หนองอ้อ	10
10. เลย		มัญจาคีรี	โพนเพ็ก	หนองไฮ	10
11. หนองคาย	สกลนคร	พรรณานิคม	นาหัวบ่อ	โพนเรือ	10
12. มหาสารคาม		เต่างอย	นาตาล	คำข่า	10
13. ร้อยเอ็ด	มุกดาหาร	นิคมคำสร้อย	นิคมคำสร้อย	โพนเกษม	10
14. กาฬสินธุ์		คำชะอี	โพนงาม	แพก	10
15. สกลนคร					
16. นครพนม					
17. มุกดาหาร					
รวมทั้งสิ้น	6	12	12	12	120

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

แบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้านในการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนทั่วไป ซึ่งจะสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน ในการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ในด้าน

- 2.1 วิธีการนำเสนอประกอบด้วย ภาษาพูด ผู้จัดรายการ เพลง ประกอบรายการ เวลากระจายเสียง เวลาที่นำเสนอเนื้อหา
- 2.2 รูปแบบการนำเสนอประกอบด้วย รายการบทความและบรรยาย รายการสนทนา รายการสัมภาษณ์ รายการละคร รายการประกาศข้อความสั้น ๆ รายการเพลงพื้นบ้านโดยมีเนื้อหาเป็นความรู้ด้านสาธารณสุข (หมอลำ, ลิเก) รายการธรรมะ โดยมีเนื้อหาเป็นความรู้ด้านสาธารณสุข
- 2.3 เนื้อหาที่นำเสนอ ใช้คำถามแบบลำดับขั้นการจัดค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ลำดับ โดยให้ลำดับคะแนนดังนี้

ต้องการมาก	= 4
ต้องการปานกลาง	= 3
ต้องการน้อย	= 2
ไม่ต้องการ	= 1
- 2.4 การติดตามผลการเผยแพร่ความรู้

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้รับผิดชอบการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร

หมู่บ้าน ซึ่งจะสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก
- ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ในด้าน
- 2.1 สถานที่ตั้ง
  - 2.2 ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์
  - 2.3 คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์
  - 2.4 จำนวนบุคลากร
- ตอนที่ 3 การดำเนินงานการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานของหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ในด้าน
- 3.1 บุคลากรผู้รับผิดชอบ
  - 3.2 การสำรวจปัญหา และความต้องการของชุมชน
  - 3.3 แหล่งข้อมูลข่าวสาร
  - 3.4 วิธีการนำเสนอรายการ
  - 3.5 รูปแบบการนำเสนอรายการ
  - 3.6 เนื้อหาที่นำเสนอรายการ ใช้คำถามแบบลำดับขั้นการจัดค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 4 ลำดับ โดยให้ลำดับคะแนนดังนี้

กระจายเสียงมาก	= 4
กระจายเสียงปานกลาง	= 3
กระจายเสียงน้อย	= 2
ไม่มีการกระจายเสียง	= 1
  - 3.7 การจัดหาทุน
  - 3.8 การติดตามผลการเผยแพร่ความรู้

ตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน ในการดำเนินงานการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน ใช้คำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ในด้าน

- 5.1 บุคลากรผู้รับผิดชอบ
- 5.2 การสำรวจปัญหา และความต้องการของชุมชน
- 5.3 การจัดหาข้อมูล
- 5.4 การเสนอรายการ
- 5.5 งบประมาณ
- 5.6 การติดตามผลการเผยแพร่ความรู้

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสาธารณสุข ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา สำนวนภาษา ลักษณะของข้อคำถาม และเสนอแนะเพิ่มเติม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบของคำถามให้กระชับ แก้ไขสำนวนภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น เพิ่มเติมเนื้อหาในข้อคำถาม และตัดข้อคำถามที่ไม่จำเป็นออก

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับถ้อยคำ และสำนวนภาษา ในการสื่อความหมาย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างมากยิ่งขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อเสนอแนะ และนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอความร่วมมือไปยังเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งรับผิดชอบหมู่บ้านที่ได้รับ

เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประสานงานขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น ๆ ให้ตอบแบบสัมภาษณ์

2. ส่งจดหมายขอความร่วมมือ พร้อมทั้งหมายกำหนดการณ์การเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของแต่ละจังหวัด โดยผู้วิจัยไปส่งจดหมายด้วยตนเอง ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทั้ง 6 จังหวัด คือ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร มุกดาหาร สกลนคร ขอนแก่น

3. หลังจากส่งจดหมาย และหมายกำหนดการณ์ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 10 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSSpc ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้สถิติ ความถี่และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับหอกระจายข่าวสารหมู่บ้านในการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน ใช้สถิติ ความถี่ และค่าร้อยละ
3. ข้อมูลความต้องการเนื้อหาด้านสาธารณสุขมูลฐานของประชาชน ข้อมูลการกระจายเสียงความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานหอกระจายข่าวสาร-หมู่บ้าน ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้
  - 1.00-1.49 หมายความว่า ไม่ต้องการ หรือไม่มีการกระจายเสียง
  - 1.50-2.49 หมายความว่า ต้องการน้อย หรือกระจายเสียงน้อย
  - 2.50-3.49 หมายความว่า ต้องการปานกลาง หรือกระจายเสียงปานกลาง
  - 3.50-4.00 หมายความว่า ต้องการมาก หรือกระจายเสียงมาก